

Předmluva

(z tištěného pramenného díla)

Český statistický úřad vydává pramenné dílo České republiky. S určitou výjimkou kapitoly stěhování (kde bylo stěhování v roce 1992 mezi Českou a Slovenskou republikou bráno jako vnitřní stěhování), obsahuje toto pramenné dílo výlučně tabulky za Českou republiku. Pramenné dílo za poslední rok federace vyjde v samostatném svazku.

Koncepce zpracování demografických dat za jednotlivé soubory je spjata s novou technologií, kterou zvolil Český statistický úřad. Z technologického hlediska je možné rozdělit zpracování do dvou úrovní: zpracování v databázi a prostředky (formuláře a zprávy) databáze Oracle na první, základní úrovni a zpracování prostředky Novell Perffect Office Proffesional (především Quattro 6) v prostředí Windows. Spojnici mezi těmito dvěma úrovněmi tvoří standardní komunikační protokoly TCP a Borland SQL Link. Jak primární soubory, tak i výstupy na první úrovni zpracování se stanou součástí vznikající databáze v prostředí Oracle7.

Podobně jako tomu bylo v minulosti, vycházejí všechny kapitoly pohybu obyvatelstva v jednom svazku, i když z hlediska uživatelů existuje diferenciovaná potřeba jejich využití. Mnoho standardních a z hlediska analýzy běžných kombinací bylo převzato, na druhou stranu byla řada tabulek nově definována.

Pramenné dílo je možné zakoupit v odboru informačních služeb Českého statistického úřadu a to buď jako publikaci nebo ve formátu Quattro, verze 6.2. Součástí nové technologie zpracování je i to, že gesci za zpracování dat má oddělení demografické statistiky ČSÚ, které bude vděčné za poznámky a připomínky, jež mohou k této publikaci vzniknout.

Metodické poznámky (z tištěného pramenného díla)

Struktura pramenného díla za Českou republiku se proti obdobným publikacím za předchozí roky zásadně nemění. Pohyb obyvatelstva je opět rozdělen do kapitol, značených písmeny podle jednotlivých souborů, dále jsou zde obsaženy přehledové a syntetické kapitoly. Na rozdíl od let 1986-1991 vychází pramenné dílo opět v jednom svazku. Teprve praxe prokáže, je-li toto spojení přínosné.

A. Přehled pohybu obyvatelstva.

Úhrn těhotenství je definován jako součet počtu živě a mrtvě narozených dětí a potratů. Tzv. standardizované míry kojenecké a novorozenecké úmrtností byly vypuštěny tak, jak pominul politický tlak na jejich používání před běžně definovanými měrami kojenecké a novorozenecké úmrtnosti. Perinatální úmrtnost je definována jako počet mrtvě narozených dětí a dětí zemřelých do sedmi kalendářních dnů po porodu na 1000 narozených dětí. Vybraná města v této kapitole jsou všechny obce (kromě hl.m. Prahy celkem 455), ve kterých v době počátku účinnosti zákona o obcích č. 367/1990 Sb. působil městský národní výbor. Městem je i obec, kterou určilo předsednictvo ČNR (nyní Parlament ČR) na návrh vlády nebo na návrh obce po vyjádření vlády do 16. února 1993 – viz Statistický lexikon obcí ČR 1992.

B. Sňatky

S výjimkou tabulky B. 02 jsou všechny ostatní tabulky v případě územního členění tříděny podle místa trvalého pobytu ženicha. V roce 1992 byly naposledy k ženichům, kteří měli místo trvalého pobytu v ČR přiřazeny nevěsty, které měly místo trvalého pobytu na Slovensku. Ve svém důsledku to vede k tomu, že úhrnný počet ženichů se nerovná úhrnnému počtu nevěst.

C. Rozvody

Tab. C. 01 se týká všech podaných žádostí o rozvod, následující tabulky obsahují kombinační třídění za rozvedená manželství.

D. Narození

Podle vyhlášky Ministerstva zdravotnictví ČSR č. 11 ze dne 22. 1. 1988 se narozením živého dítěte rozumí jeho úplné vypuzení nebo vynětí z těla matčina jestliže projevuje alespoň jednu ze známek života a má porodní hmotnosti a) 500g a vyšší anebo b) nižší než 500g a přežije-li 24 hodin po porodu. Známkami života se rozumějí dech nebo akce srdeční nebo pulsace pupečníku nebo aktivní pohyb svalstva, i když pupečník nebyl přerušen nebo placenta nebyla porozena. Narozením mrtvého dítěte se rozumí úplné vypuzení nebo vynětí z těla matčina, jestliže plod neprojevuje ani jednu ze známek života a má porodní hmotnost 1000g a vyšší.

E. Potraty

Potratem se rozumí ukončení těhotenství ženy, při němž a) plod neprojevuje ani jednu ze známek života a jeho porodní hmotnost je nižší než 1000g a pokud ji nelze zjistit, jestliže těhotenství je kratší než 28 týdnů, b) plod projevuje alespoň jednu ze známek života a má porodní hmotnost nižší než 500g, ale nepřežije 24 hodin po porodu, c) z dělohy ženy bylo vyňato plodové vejce bez plodu, anebo těhotenská sliznice. Potratem se rozumí též ukončení mimoděložního těhotenství anebo umělé přerušování těhotenství provedené podle zvláštních předpisů.

H. Stěhování

Stěhování mezi ČR a SR bylo naposledy zařazeno do vnitřního stěhování. Objem stěhování za vyšší územní jednotku je definován jako součet objemu stěhování za nižší územní celky plus stěhování mezi nižšími územními celky. Obrat stěhování je definován jako úhrn přistěhování a vystěhování v dané územní jednotce. Stěhování mezi obvody měst Praha je zahrnuto do případů vnitřního stěhování (i když je to formálně stěhování uvnitř obce)

U všech kapitol se věkem (v letech, měsících, týdnech a dnech) rozumí vždy vypočtený dokončený věk, tj. přesný rozdíl mezi dvěma daty. V případě sledování národností je tato vykazována samostatně za národnost českou, moravskou a slezskou a pro účely zpracování (i srovnatelnosti s údaji za předchozí roky) je sloučena do jedné položky. Podobné sloučení platí i pro národnost jinou a nezjištěnou.